

colofon

uitgave: 'Burgwerd 2011-2021'
is uitgegeven door de
Vereniging Dorpsbelang Burgwerd
op verzoek van: de gemeente Súdwest Fryslân
inhoud: dorpsvisie 2011-2021
doelgroep: lokale en regionale overheden
organisaties voor de infrastructuur
verenigingen in Burgwerd
bedrijven in Burgwerd
inwoners van Burgwerd
aangrenzende gemeenten
werkgroep: commissie dorpsvisie Burgwerd
zie achterzijde
drukwerk: van der Eems, Easterein
ontwerp: Sijmen Duursma

omslag

in het centrum het wapen van Burgwerd
met een burcht op een terp of wierd
de ster, een hexagram, met zes punten,
is het symbool van de kosmische orde
de vlag heeft de kleuren van Burgwerd
de blauw-groene achtergrond
staat symbool voor de Greidhoeke,
met de blauwe lucht, al dan niet met wolken,
en de uitgestrekte groene vlakke weiden
'dwarslezer' geeft aan hoe het boekje te lezen

samenvatting

De dorpsvisie van Burgwerd is gebaseerd op de vijf functies van het dorp: *wonen en sociale aspecten van de woonomgeving; de agrarische functie; kleine industrie; recreatie en toerisme; bestuurlijke aan- gelegenheden.*

In overleg met de bewoners is een schets gegeven van de gewenste ontwikkelingen voor de komende tien jaar.

* Het streven naar een evenwichtige opbouw van de leeftijd van de inwoners is noodzakelijk voor een leefbaar dorp met de daarbij behorende sociale activiteiten. Omdat er maar weinig wooneenheden beschikbaar zijn voor starters en mensen op gevorderde leeftijd is het accent van de visie sterk gericht op het ten uitvoer brengen van de besluiten van het college van burgemeester en wethouders van Wûnseradiel tot het bouwen van elf woningen.

* Bij een evenwichtige opbouw van de leeftijd van de inwoners behoren gezinnen met kinderen, die het basisonderwijs volgen. Handhaven van de school is een nadrukkelijke wens van de bewoners.

* In de afgelopen jaren is een achterstand ontstaan in het onderhoud van wegen en fietspaden. Vooral het fietspad langs de Boalsserter trekfeart wordt als slecht ervaren. De gemeente Súdwest Fryslân is begonnen met enkele verbeteringen, onduidelijk is of dat ook de fietspaden betreft.

* De wens bestaat voor een wandelpad met een oeverpad over de Boalsserter trekfeart.

* Burgwerd is geschikt voor kleine ondernemingen en het vestigen van zzp-ers. De bestaande bedrijven zijn van belang voor de werkgelegenheid. Bij het vrij komen van gebouwen van agrarische bedrijven is een gepaste herbestemming gewenst. Voor de vestiging van nieuwe bedrijven is enige soepelheid gewenst ten aanzien van de bestaande regelgeving. Daarbij moet een goede balans worden verkregen met de belangen van de bewoners van het dorp.

* Burgwerd kent een actief verenigingsleven. De wens bestaat tot het uitbreiden van culturele activiteiten.

* Voor een goede ontwikkeling van het dorp wordt gewezen op goede contacten met het bestuur van de gemeente en met de omliggende dorpen.

inhoudsopgave

- samenvatting	blz 1
- inleiding	blz 2
- visie	blz 3
- wonen en woonomgeving	blz 4
- infrastructuur en verkeer	blz 6
- landschap en recreatie	blz 8
- werk en bedrijvigheid	blz 10
- voorzieningen	blz 12
- zorg en welzijn	blz 14
- cultuur	blz 16
- bestuurlijke aangelegenheden	blz 18
- verenigingen	blz 20

inleiding

Beschouwen van het bestaande en verwoorden van de gewenste ontwikkeling in de nabije toekomst, vormen de onderdelen van een visie voor de ontwikkeling van een dorp. Daarbij moet rekening worden gehouden met de historische aspecten en eventuele belemmeringen.

Met de inwoners van Burgwerd werden twee bijeenkomsten belegd. Aan de hand van tien onderwerpen werd besproken aan welke aspecten belang wordt gehecht. De tien onderwerpen waren:

- * wonen en woonomgeving

- * infrastructuur en verkeer

- * landschap en recreatie

- * werk en bedrijvigheid

- * voorzieningen

- * zorg en welzijn

- * cultuur

- * bestuurlijke aangelegenheden

- * verenigingen

- * overige in te brengen onderwerpen

In de tabellen staat in de linker kolom waaraan het meeste belang werd gehecht.

de visie

De gesprekken in het dorp vormen de basis van de visie voor de komende tien jaar. Aansluitend worden de gewenste ontwikkelingen verwoord. De visie betreft vijf functionele hoofdlijnen:

*** wonen en sociale aspecten woonomgeving**

Leven en wonen zijn de basisfuncties van het dorp. Een evenwichtige samenstelling van de leeftijdsgroepen is daarbij gewenst. Voorwaarde daartoe is het beschikbaar zijn van woningen voor alle leeftijdsgroepen. De sociale contacten en de onderlinge samenhang tussen de bewoners zijn goed ontwikkeld in het verenigingsleven, waaraan grote waarde wordt toegekend. Dit dient te worden gegarandeerd en zo nodig te worden versterkt.

*** agrarische functie**

Burgwerd ligt in het gebied met veehouders, vooral melkvee en schapen. De betrekkelijk kleinschalige, veelal familiebedrijven zullen blijven bestaan. De steeds groter wordende transportsystemen leveren een spanningsveld met de infrastructuur van het dorp en vereisen aanpassingen voor de veiligheid van alle betrokkenen. Een tweede spanningsveld

betreft het landschappelijke aanzien, zoals vee in de wei, maïsteelt tegen de woonlokaties, windmolens en vergisters. Het landschappelijk aanzien dient zoveel mogelijk behouden te blijven bij een eventuele herbestemming van agrarische bedrijven.

*** kleine industrie**

In het dorp is kleine industrie aanwezig, die leidt tot een aanzienlijke verkeersbelasting. Dit wordt nog niet als een probleem ervaren, maar kan leiden tot een spanningsveld tussen het behoud van de werkgelegenheid en de veiligheid.

*** recreatie en toerisme**

De ligging in de Greidhoeke aan de Boalserter trekfeart maakt het dorp aantrekkelijk voor recreatie en toerisme, functies die onvoldoende zijn ontwikkeld en versterkt kunnen worden. Voorzieningen zouden kunnen worden getroffen voor wandelpaden en kamperen en een theetuin is gewenst.

*** bestuurlijke aangelegenheden**

Samenwerking met de nieuwe gemeente Súdwest Fryslân en de omliggende dorpen is noodzakelijk, goede contacten zijn hierbij gewenst, ook via de moderne communicatiemogelijkheden.

gewenste ontwikkelingen, wonen en woonomgeving

<i>wat</i>	<i>woningen</i>	<i>dorpskarakter</i>
<i>waarom</i>	<ul style="list-style-type: none">-starterswoningen voor jonge mensen, jonge mensen moet gelegenheid worden geboden een woning te kopen, onder voor hen aanvaardbare condities-levensloop bestendige woningen, om ouderen gelegenheid te bieden in Burgwerd te blijven wonen	<ul style="list-style-type: none">-behoud van het authentieke karakter van de Schoolstraat, het Trekpad, de Doniaweg, en het Kerkhof-het dorpsbeeld wordt ervaren als de cultuurhistorische uitstraling van het reeds lang bestaande dorp aan de oude Boalsserter Trekfeart
<i>hoe</i>	<ul style="list-style-type: none">-uitvoering geven aan het besluit van B&W van de gemeente Wûnseradiel tot het bouwen van elf woningen in Burgwerd-overleg tussen het gemeentebestuur van Súdwest Fryslân met het bestuur van de Vereniging Dorpsbelang Burgwerd	<ul style="list-style-type: none">-het vaststellen van de dorpskern door een welstandstoets met betrekking tot verkrijgen van een passend aanzien van het dorp
<i>wanneer</i>	<ul style="list-style-type: none">-spoedige actie, na jaren van vertraging	<ul style="list-style-type: none">-het vaststellen van de dorpskern is een eerste stap voor overleg tussen de gemeente en de Vereniging Dorpsbelang Burgwerd-daarna is het een doorlopend proces bij eventuele aanpassingen van de bebouwing
<i>obstakels en/of acties</i>	<ul style="list-style-type: none">-de trage besluitvorming bij de gemeente	<ul style="list-style-type: none">-overeenstemming bij de bewoners van het dorp en het initiatief tot de uitvoering

toelichting , wonen en woonomgeving

De beschikbaarheid van een gevarieerd aanbod van woningen draagt in hoge mate bij aan de samenstelling van de bevolking. Gestreefd wordt naar een evenwichtige opbouw wat betreft de leeftijdsgroepen. Burgwerd heeft een hoog percentage eigen woningen in een prijsklasse die het voor starters nauwelijks mogelijk maakt zich in het dorp te vestigen.

Een ander aspect is het vertrek van mensen op gevorderde leeftijd, omdat slechts weinig woningen de mogelijkheid bieden tot het inrichten van een woonkamer en een slaapkamer met sanitaire voorzieningen op de begane grond. Het ontbreken van deze mogelijkheid draagt bij tot het vertrek uit het dorp van mensen met bestaande of dreigende problemen van de individuele mobiliteit. Zij zien zich genooddaakt naar elders te verhuizen en het dorp te verlaten waar zij vaak vele jaren hebben gewoond. Tegen deze achtergrond wordt gepleit voor een aantal levensloop bestendige woningen.

Het is al enige jaren geleden dat het dorp Burgwerd de toezegging heeft gekregen dat in het dorp een

aantal huizen zullen worden gebouwd. Door de trage besluitvorming bij de gemeente Wûnseradiel is aan deze toezegging tot nu geen gestalte gegeven. In de laatste raadsvergadering van de gemeente Wûnseradiel is door het college van burgemeester en wethouders mededeling gedaan dat een voorlopig koopcontract is getekend voor de aankoop van de grond. De gemeenteraad van Súdwest Fryslân moet dit nog bevestigen. Het is gewenst dat de nieuwe gemeente voortvarend deze plannen gaat uitvoeren, in overleg met het bestuur van de Vereniging Dorpsbelang Burgwerd.

Het aanzien van het dorp wordt in hoge mate bepaald door de Boalserter Trekfeart, de verbinding tussen Bolsward en Leeuwarden voor kleine pleziervaartuigen. De brug van het Burgwerder pypke is daartoe in het kader van het Merenproject op de gewenste hoogte gebracht. Vroeger was Burgwerd een stopplaats voor de trekschuit, het trekpad voor mens en paard is nog steeds aanwezig.

Het karakter van het dorp willen de bewoners graag behouden. Het initiatief daartoe ligt bij het bestuur van het dorpsbelang in overleg met de bewoners.

gewenste ontwikkelingen, infrastructuur en verkeer

<i>wat</i>	<i>wandelpaden en heechhout</i>	<i>oversteek N359 voor fietsers</i>	<i>onderhoud van wegen ea</i>	<i>verlichting Sjûngadijk</i>	<i>gas en kabel Kloosterweg</i>	<i>gladheid-bestrijding</i>
<i>waarom</i>	-‘Wadden-Wandelingen’ om het dorp	-de oversteek wordt als onveilig ervaren	-onderhoud van de fietspaden, kade en straten is onvoldoende	-in het donker is de weg onoverzichtelijk en gevaarlijk voor voetgangers naar de bus	-aansluiting op het gasnet en kabel-tv dragen bij tot woongenot	-veiligheid van verkeer -veiligheid voetgangers
<i>hoe</i>	-aansluiten bij het pad langs de Kloostervaart in Hartwerd -bij het gemaal en de opvaart bij de Doniaweg	-kiezen tussen een fietsbrug of fietstunnel	-verbeteren van het onderhoud	-aanbrengen van verlichting in de bochten	-aanleggen van gaskabel en datakabel	-doorgaande wegen goed strooien
<i>wanneer</i>	<10 jaar	<10 jaar	-per direct	<5 jaar	-spoedig	-gaat nu goed
<i>obstakels en/of acties</i>	-toestemming van eigenaren -financiering	-beslissing bij bestuur van de provincie	-de gemeente Súdwest-Fryslân is verantwoordelijk	-de gemeente Súdwest-Fryslân is verantwoordelijk	-onrendabel voor de leverancier	-niet aanwezig

toelichting infrastructuur en verkeer

Burgwerd heeft maar één wandelpad, om het Djiplân. Een tweede pad wordt gewenst, zowel voor de bewoners als voor mensen die lange afstanden lopen. Dat is populair in de Greidhoeke, met de wijde uitzichten over het weideland en de fraaie luchten. Een hindernis is het ontbreken van een oeververbinding over de Boalsserter Trekfeart buiten het dorp. Om hierin te voorzien zijn twee mogelijkheden voorgesteld. De eerste is een heechhout ten zuiden van het dorp, voor een rondje om het dorp. De tweede mogelijkheid is een verbinding wat meer richting Bolsward. Deze kan aansluiten op het pad dat bij Hartwerd wordt aangelegd naar het Ruurder pypke. Dit pad kan worden verlengd tot bij de camping in Hichtum en is voor toeristen, recreanten en bewoners attractief.

De oversteek van de N359 wordt als gevaarlijk ervaren. De snelheidsbeperking tot 70 km per uur geldt als een verbetering, maar niet alle automobilisten houden zich hieraan, waardoor incidenteel de oversteek nu gevaarlijker is dan voorheen. Vanaf de aanleg van de weg is gevraagd om een

fietstunnel, zoals op verschillende andere locaties is aangelegd. Een alternatief is het aanleggen van een fietsbrug. Een brug is goedkoper en veiliger in het donker, een tunnel is landschappelijk mooier.

Vooraf de fietspaden, maar ook de wegen zijn soms slecht onderhouden, gevraagd wordt dat de gemeente haar verplichtingen hier beter na komt.

De Sjûngadijk is vooral in het donker gevaarlijk, in het bijzonder voor voetgangers van en naar de bushalte. Het aanbrengen van verlichting in de bochten zou een verbetering zijn. Aanbevolen wordt ook de armaturen te vervangen, met het aanbrengen van groene led-verlichting.

Het is gewenst dat de busverbinding vier maal per uur gehandhaafd blijft.

Het kunnen beschikken over gas en een datakabel zijn tegenwoordig standaard voorzieningen voor ieder huishouden. Een deel van de Kloosterweg ontbeert deze voorzieningen en het bevorderen van de aanleg wordt geadviseerd.

De huidige wijze van bestrijding van gladheid in de winter wordt gewaardeerd. De zoutbak bij het Burgwerter pypke voldoet goed.

gewenste ontwikkelingen, landschap en recreatie

<i>wat</i>	<i>landschappelijke inpassing van het dorp</i>	<i>vervuiling van de horizon</i>	<i>theetuin</i>	<i>wandelpaden en heechhout</i>
<i>waarom</i>	-versterken van het dorpskarakter in het weidelandschap	-beschermen van het karakteristieke wijdse uitzicht in de Greidhoeke	-een verzoek van vele bewoners van Burgwerd	-‘Waddenwandelingen’ om het dorp
<i>hoe</i>	-advies vragen van een landschapsarchitect	-nieuwe wind molens clusteren en oude verwijderen -afschermen van de nachtelijke verlichting in grote bedrijven	-een plaats voor een theetuin is niet aangegeven	-aansluiten bij het pad langs de Kloostervaart in Hartwerd -langs het gemaal en de opvaart naar het gemaal bij de Doniaweg
<i>wanneer</i>	<3 jaar	doorlopend	-niet te overzien	<10 jaar
<i>obstakels en/of acties</i>	-medewerking van het gemeentebestuur van Súdwest Fryslân -financiering bij de uitvoering van de ontvangen adviezen	-besluiten veelal bij het bestuur van de provincie Fryslân	-er zijn wel enkele locaties in Burgwerd mogelijk -de financiering -initiatief van een belanghebbende	-toestemming van de landeigenaren -financiering

toelichting landschap en recreatie

Voor bewoners, bezoekers, toeristen en recreanten biedt de Greidhoeke een karakteristiek en bijzonder fraai uitzicht over het weidelandschap. De daar in liggende dorpen zijn veelal omgeven met bomen en struiken, een beeld dat vaak terugkomt in de erven rondom de grote boerschuren. De combinatie met de steeds wisselende luchten maken het heel aantrekkelijk daar te werken, te fietsen en te lopen. Moderne bedrijven zijn vaak meer functioneel dan fraai in het landschap. Gevraagd wordt er op toe te zien dat ook deze bedrijven ingepast worden in de sfeer van de karakteristieke Greidhoeke. Moderne gebouwen kunnen ook door bomen en struiken worden omgeven en de bedrijven kunnen in het donker rekening houden met storende straling van licht in verre omgeving. Voor eventuele aanpassingen in de inrichting van het landschap in de buitengebieden van het dorp is een eenmalig advies van een landschapsarchitect zeer waardevol en kan een leidraad bieden voor de gemeente.

Windmolens dragen bij aan de voorziening van elektriciteit, in het weidelandschap worden ze echter als

storend ervaren. Het voornemen van de provinciaal bestuur, om de windmolens op enkele plaatsen te concentreren wordt gaarne onderschreven.

Enkele bewoners vragen een botenhelling, zonder verdere aanduiding van een locatie. Het doel lijkt tweeledig, gebruik voor de eigen bewoners en het aantrekken van recreanten. Daarbij speelt wel de aanwezigheid van een helling in Witmarsum, Wommels, Bolsward, en Tjerkwerd.

De wandelpaden en het heechhout zijn reeds vermeld bij *'infrastructuur en verkeer'*. Zij vormen tevens onderdeel van het aantrekkelijk maken van het dorp voor recreatie en het aantrekken van toeristen. Opgemerkt zij hier dat een heechhout storend kan zijn in het landschappelijk uitzicht. Een goed alternatief voor de oeververbinding over de Boalserter Trekfeart zou een kabelpontje met zelfbediening kunnen zijn. Een afweging van de kosten en de voordelen en nadelen in het landschappelijk aanzien zijn noodzakelijk.

Overleg met Hichtum is gewenst. Voor de gasten van camping *'Fûgelfrij'* is het voorgestelde wandelpad zeer aantrekkelijk.

gewenste ontwikkelingen, werk en bedrijvigheid

<i>wat</i>	<i>kleinschalige bedrijven</i>	<i>werkgelegenheid</i>	<i>glasvezelnet</i>
<i>waarom</i>	-bedrijvigheid bevordert de leefbaarheid van het dorp -bedrijvigheid als remedie tegen de bevolkingskrimp -bedrijvigheid kan jonge gezinnen aantrekken	-bedrijvigheid bevordert de leefbaarheid van het dorp -bedrijvigheid als remedie tegen de bevolkingskrimp -bedrijvigheid kan jonge gezinnen aantrekken	-Burgwerd vraagt aansluiting bij de ontwikkelingen van moderne en snelle communicatiemogelijkheden -het glasvezelnet is een impuls voor nieuwe en het behoud van bestaande ondernemingen en activiteiten
<i>hoe</i>	-een soepele toepassing van bestaande regels t.a.v. het bestemmingsplan en t.a.v. de herbestemming van agrarische gebouwen -in kaart brengen van de mogelijkheden voor starters subsidies -in kaart brengen van aanwezige talenten -het oprichten van een ondernemersvereniging	-het verkrijgen van een balans tussen eventuele uitbreiding van de bestaande activiteiten en de leefbaarheid van het dorp	-een actieve en betrokken rol wordt gevraagd en verwacht van het bestuur van de gemeente en van de provincie
<i>wanneer</i>	-een doorlopende activiteit	-een doorlopend proces	-spoedige actie van de besturen van de gemeente en de provincie
<i>obstakels en/of acties</i>	-initiatief bij de bewoners	-het afstemmen tussen de ondernemers en de bewoners	-de financiering

toelichting werk en bedrijvigheid

Ook voor Burgwerd geldt het dreigende risico van de krimp van de bevolking. De gemeente en de bewoners van het dorp proberen dit proces te keren of te vertragen. Een evenwichtige opbouw van de bevolking, gecombineerd met het bieden van werkgelegenheid zijn mogelijkheden tot het stabiliseren van de bevolking. Kleinschalige bedrijven en 'zzp-ers', zelf-standigen zonder personeel, passen goed in het karakter van het dorp. Zij verhogen de sociale contacten. Het stichten van kleine bedrijven aan huis en een school op korte afstand, maken het aantrekkelijk voor jonge mensen zich in het dorp te vestigen. Het met soepelheid toepassen van de bestaande regelgeving ten aanzien van het vestigingsbeleid kan soms gewenst zijn. Er is nog een klein terrein beschikbaar voor een nieuw bedrijf. Bij het vestigen van nieuwe bedrijven dienen de belangen van bedrijf en bewoners van het dorp op elkaar te worden afgestemd. Overleg tussen de gemeente en het bestuur van het dorpsbelang is gewenst bij de vestiging van nieuwe of de aanpassing van bestaande bedrijven.

Stimulering van de kleine bedrijven kan ook bij de eigen bewoners van het dorp. Het kan interessant zijn na te gaan welke kwaliteiten hiertoe aanwezig zijn en bij voldoende belangstelling kan worden gedacht aan het oprichten van een eigen ondernemers vereniging. Dat kan bijdragen tot goed overleg met de dorpsbewoners en de gemeente.

Tot de belangen van de bewoners wordt ook het landschappelijk aanzien gerekend. Dit speelt een rol bij de herbestemming van de karakteristieke boerderijen in de buitengebieden.

Vestiging van bedrijven in de kleine dorpen en de buitengebieden maken de bedrijven afhankelijk van goede communicatiemogelijkheden voor de uitwisseling van gegevens. Het glasvezelnet biedt deze mogelijkheid en wordt als noodzakelijke voorwaarde beschouwd voor een moderne en efficiënte bedrijfsvoering.

De gemeente Súdwest Fryslân wordt beschouwd als de aangewezen instantie om in deze de belangen van de kleine dorpen met hun buitengebieden te behartigen. Zonodig kan het Dorpsbelang hier een initiërende rol vervullen.

gewenste ontwikkelingen, voorzieningen

<i>wat</i>	<i>multifunctionele bestemming ijsbaan</i>	<i>sport en gymnastiek</i>	<i>kerkgebouw en gemeenschapsfunctie</i>
<i>waarom</i>	-behoefte aan gelegenheid voor parkeren -mogelijkheden voor sport op verharde en niet verharde ondergrond en	-gymnastieklokaal of daartoe geschikte ruimte voor de school -bevorderen van de lichamelijke activiteit, vooral van de jeugd	-het kerkgebouw heeft een culturele functie -het kerkgebouw draagt bij aan het dorpsaanzien -het oude kerkhof blijft nog lang in gebruik -er dient geen woonbestemming of ongewenste bestemming te komen voor het kerkgebouw
<i>hoe</i>	-samenwerking tussen verenigingen, dorpsbelang en gemeente	-multifunctioneel maken van de ijsbaan	-het overdragen aan de Stichting 'Alde Fryske Tsjerken' trachten te voorkomen
<i>wanneer</i>	-per direct	-per direct	-dreigt in de toekomst
<i>obstakels en/of acties</i>	-financiering -nemen van het initiatief -eensgezindheid over de inrichting	-financiering -nemen van het initiatief -eensgezindheid over de inrichting	-overleg tussen het bestuur van de Protestantse gemeente en de Stichting Dorpshuis Burgwerd

toelichting voorzieningen

Al enige jaren worden plannen gemaakt tot het functioneel maken van de ijsbaan. Eén van de aanleidingen daartoe is het gebrek aan voldoende parkeermogelijkheden voor de kerk, het dorps huis en het kaatsveld. Bij bijzondere evenementen in de kerk en de activiteiten in het dorps huis of op het kaatsveld is de parkeergelegenheid onvoldoende. Dit leidt bij herhaling tot ongerief voor de omwonenden. Het asfalteren van een deel van het voorste deel van de ijsbaan kan in deze behoefte voorzien. Het achterste deel kan geschikt worden gemaakt voor de jeugd, als een trapveldje voor voetbal en een basketbalveld.

Dit sportveldje kan ook worden gebruikt voor sport en gymnastiek van de schooljeugd. Bij veel regenoverlast kan de schooljeugd gebruik maken van het geasfalteerde deel van het terrein, omdat het parkeren van auto's vaak buiten de schooluren zal plaats vinden. Voor de herinrichting van de ijsbaan zijn waarschijnlijk subsidies te verkrijgen bij verschillende fondsen en wellicht ook bij de gemeente en de provincie.

De mooie oude '*sint Jehannes tsjerke*' bepaalt in hoge mate het aanzien van het dorp en de toren is reeds van ver herkenbaar aan de spitse punt. Veel waarde wordt toegekend aan het behoud van het gebouw voor het dorp. De wens is dat het gebouw een religieuze, sociaal-culturele functie zal blijven houden voor het dorp. Toch bestaat er bezorgdheid over de toekomst van het gebouw op termijn. Het teruglopend aantal leden van de kerk volgt de landelijke ontwikkelingen en kan leiden tot het opheffen of samenvoegen van kerkelijke gemeentes in kleine dorpen. Ook is de vraag of de kerkgemeenschap op den duur in staat zal zijn het monumentale gebouw te onderhouden. Om bij te dragen het gebouw te behouden voor het dorp wordt geadviseerd tot overleg tussen het bestuur van de kerk en het bestuur van de Stichting Dorps huis bij het exploiteren van beide gebouwen en het aantrekken van activiteiten, met name op cultureel gebied. Advies van derden kan hier noodzakelijk zijn. Het overdragen aan de Stichting '*Alde Fryske tsjerken*' beperkt de bemoeienis van het dorp met de exploitatie van het gebouw.

gewenste ontwikkelingen, zorg en welzijn

<i>wat</i>	<i>in stand houden dorpshuis</i>	<i>jeugd betrekken bij dorps activiteiten</i>	<i>school en welzijn van de kinderen</i>	<i>behoud van de kerkelijke gemeente</i>
<i>waarom</i>	-het hart van het dorp -plek voor ontmoeting en verenigingen	-jeugd is de toekomst -samenzijn jong en oud is waardevol	-een kleine school kan goede kwaliteit van onderwijs bieden met aandacht voor ieder kind	-de kerk en haar gemeente behoren bij het dorp
<i>hoe</i>	-plan maken voor verbeteren dorpshuis - fondswerving -initiatief bij de Stichting Dorpshuis -verbeteren van de informatie naar de dorpsbewoners	-jeugdactiviteiten starten per club of verenigingen -eventueel samenwerken met andere dorpen	-nieuwbouw voor jonge gezinnen -aantrekken leerlingen omliggende dorpen	-andere activiteiten dan kerkdiensten -activiteiten niet alleen op zondagen -initiatief bij het kerkbestuur
<i>wanneer</i>	<5 jaar	-zo spoedig mogelijk	-zo spoedig mogelijk	-zo spoedig mogelijk
<i>obstakels en/of acties</i>	-de combinatie van wensen -de financiering	-de ouders laten het vaak afweten -er is weinig jonge jeugd	-het afnemend aantal leerlingen -nieuwe woningen	-de betrokkenheid bij de kerk is gering

toelichting zorg en welzijn

Het dorpshuis 'Doniahûs' draagt in hoge mate bij aan de contacten en het sociale draagvlak voor de onderlinge saamhorigheid in het dorp. Het is in 1992 gebouwd en vraagt om aanpassing aan de eigentijdse behoefte. De wensen van toneel, sport en sociale activiteiten in één ruimte gaan niet altijd samen. Bestond er in het verleden in het dorp een theehuis waar men even aan kon gaan, die voorziening is helaas niet meer beschikbaar. Herstel van een dergelijke gelegenheid in combinatie met het dorpshuis behoort tot de mogelijkheden. Er blijkt ook behoefte te bestaan aan intensivering van de communicatie tussen het bestuur van de stichting die het dorpshuis beheert en de inwoners.

Voor een goede sociale opbouw in het dorp is het gewenst dat er jeugd is, die vroegtijdig wordt betrokken bij de activiteiten en ontwikkelingen van het dorp. Bij het onderdeel wonen en woonomgeving is hier reeds op gewezen. Voor het voortbestaan van het verenigingsleven en de sportclubs is het een noodzaak de jeugd te stimuleren en enthousiast te maken.

De bestaande leden dienen het initiatief te nemen de jongeren zo mogelijk reeds op jonge leeftijd te benaderen en eventuele aanpassingen in opleiding en programmering aan te brengen. Een fraai voorbeeld is de opkomst van het kaatsen in het achterliggende decennium.

De school is een onderwijsinstelling voor kinderen, maar het is tevens de plaats waar kinderen onderlinge contacten opbouwen voor hun buitenschoolse activiteiten. Voor de ouders geeft het saamhorigheid en herkenning en het is een bindend element in het dorpsleven. Met klem dient te worden gestreefd naar het handhaven van de school. Het is een gezamenlijke taak voor de schoolleiding, de ouders en het bestuur van het dorpsbelang. Het is aan de schoolleiding om waar te maken dat een kleine school een hoge kwaliteit van onderwijs kan combineren met een goede sociale ontwikkeling van elk kind in de kleine groepen leerlingen.

Zoals in vrijwel geheel West-Europa neemt ook in Burgwerd de secularisatie steeds toe. De kerk wordt door een aantal mensen wel ervaren als een samenbrengende factor in het dorpsleven.

gewenste ontwikkelingen, cultuur

<i>wat</i>	<i>internet in het dorpshuis</i>	<i>toneel eigen en extern</i>	<i>dorpsevenementen</i>	<i>agenda evenementen</i>	<i>website</i>
<i>waarom</i>	-grote evenementen, zoals voetbalwedstrijden, worden gemeenschappelijk bekeken	-er is vraag naar meer culturele activiteiten in het dorpshuis en het gebouw van de kerk	-evenementen door en voor de bewoners -evenementen naast het tweejaarlijks dorpsfeest	-overzicht van alle activiteiten van alle verenigingen en groepen	-informatie voor bewoners en andere geïnteresseerden -interne communicatie voor verenigingen
<i>hoe</i>	-aanleggen van een verbinding	-de Stichting Dorpshuis maakt plannen	-voorstellen worden gevraagd	-aanmelden via één centraal adres	-opzetten van een website
<i>wanneer</i>	-wordt aan gewerkt	-wordt aan gewerkt	-kan nu beginnen	<1 jaar	< 1 jaar
<i>obstakels en/of acties</i>	-lijken er niet te zijn	-financiering	-wie neemt het initiatief?	- Initiatief bij het bestuur dorpsbelang	-mankracht -financiering

toelichting cultuur

Grote evenementen die via de televisie worden uitgezonden, zoals internationale voetbalwedstrijden, worden door velen graag gezamenlijk bekeken in het dorpshuis. Het geeft een gevoel van saamhorigheid en bevordert de sociale interactie tussen de bewoners. Tot nu toe werd hier steeds een tijdelijke mogelijkheid voor gemaakt. De wens is deze aansluiting permanent te maken en ook voor andere activiteiten beschikbaar te stellen. Het bestuur van het dorpshuis is hiermee doende.

De vraag naar laagdrempelige en kleinschalige culturele evenementen neemt toe. De toneelvoorstellingen van de plaatselijke toneelvereniging worden met veel belangstelling zeer goed bezocht en krijgen een hoge mate van waardering. Daarnaast blijkt er behoefte te bestaan aan kleinschalige professionele voorstellingen. Een recente toneelvoorstelling werd gewaardeerd. De vraag naar dergelijke voorstellingen is voorgelegd aan het bestuur van het dorpshuis, dat hiertoe initiatieven ontwikkelt, die naar verwachting het komende seizoen vruchten afwerpen.

De dorpsfeesten genieten reeds vele jaren een grote belangstelling en worden door jong en oud zeer op prijs gesteld. Daar deze feesten om het jaar worden georganiseerd is de vraag of er in de tussenliggende periode mogelijkheden kunnen worden gevonden op feestelijke of andere wijze het contact tussen de bewoners te bevorderen. Voorstellen en initiatieven daartoe worden gevraagd.

Een aantal verenigingen maakt gebruik van de plaatselijke dorpskrant, '*op e'Hichte*', om de voorgenomen activiteiten te vermelden. De vraag is of het mogelijk is dat alle activiteiten van alle verenigingen en groepen gezamenlijk bekend gemaakt kunnen worden, ook voor niet leden.

Een website voor het dorp kan voorzien in de behoefte aan informatie over alle activiteiten in het dorp. Informatie over het dorp kan worden opgenomen voor geïnteresseerden van buiten. Een website biedt tevens de mogelijkheid tot interne communicatie tussen de leden van de verenigingen en groepen. Essentieel is het beheren en het voortdurend bijwerken van de website.

gewenste ontwikkeling, bestuurlijke aangelegenheden

<i>wat</i>	<i>relatie gemeente</i>	<i>netwerk subsidieverstrekkers</i>	<i>samenwerking dorpen</i>
<i>waarom</i>	<ul style="list-style-type: none"> -behartigen van de dorpsbelangen -vergroten van de kans op het erkennen van noden en wensen 	<ul style="list-style-type: none"> -vergroten van de kansen om noodzakelijke en gewenste projecten te financieren 	<ul style="list-style-type: none"> -uitwisselen en samenwerken met besturen van andere dorpen -leren van elkaars ervaringen -gezamenlijke belangen onderkennen en hier zo mogelijk gezamenlijk optreden -vergroot de kans gezamenlijk het gewenste doel te behalen
<i>hoe</i>	<ul style="list-style-type: none"> -optimaliseren contact met de dorpscoördinator -optimaliseren contact met de wethouder voor dorpszaken 	<ul style="list-style-type: none"> -het benoemen van een portefeuillehouder bij het bestuur van het dorpsbelang -instellen van commissies die taken voorbereiden en uitvoeren -gebruik maken van netwerken van bewoners -gebruik maken van kennis en vaardigheden van bewoners 	<ul style="list-style-type: none"> -tenminste één maal per jaar overleg met dorpsbelang van Hichtum en Hartwerd -bij gezamenlijke belangen desgewenst vaker overleg -uitwisselen van gegevens en plannen met omliggende dorpen
<i>wanneer</i>	-per direct	-per direct	-per direct
<i>obstakels en/of acties</i>	-lijken er niet te zijn	-lijken er niet te zijn	-lijken er niet te zijn

toelichting bestuurlijke aangelegenheden

Het leiding geven aan de ontwikkelingen van een dorp vergt meer inspanning naarmate de afstand tot het bestuur van de gemeente groter is. Hoe groter de gemeente, hoe groter de afstand tussen de bestuurders van dorp en gemeente. Met het invoeren van de gemeente Súdwest Fryslân is de afstand tussen bestuur van het dorpsbelang en de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders aanzienlijk gewijzigd. Dit heeft er toe geleid dat de gemeente heeft besloten tot het aanstellen van dorpscoördinator.

Historische gezien is de samenwerking tussen de dorpen Burgwerd, Hartwerd en Hichtum, van beperkte aard. Het afstemmen van de belangen van de drie dorpen wordt wel aanbevolen.

Het is het gewenst dat binnen het bestuur van het dorpsbelang één persoon in eerste instantie wordt aangewezen voor de contacten met de coördinator en de gemeente. De afstemming van de belangen, de snelheid van handelen en het onderling begrip worden bevorderd door het gebruik van korte communicatielijnen.

Voor het ten uitvoer brengen van de wensen, als onderdeel van de dorpsvisie, is externe financiering noodzakelijk. Bekendheid met subsidieverleners en fondsen is daarbij onmisbaar. Het verdient aanbeveling binnen het bestuur van het dorpsbelang één persoon kennis te laten vergaren betreffende de wegen om extern financiën te verkrijgen.

Het bestuur kan niet alles zelf doen. Het instellen van ad hoc commissies met specifieke taken en een afgebakende tijdsduur kan het werk van het bestuur verlichten. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van specifieke kennis en vaardigheden van de bewoners.

In de Greidhoeke heeft elk dorp haar karakteristieke eigenschappen en wensen. Daarnaast zijn er veelal een aantal aspecten en problemen die verschillende dorpen gelijktijdig aangaan. Overleg tussen de besturen van de dorpsbelangen kan bijdragen tot een beter inzicht in de aard van de problemen en het vinden van mogelijkheden tot het verkrijgen van een oplossing.

Goed overleg met Hartwerd en Hichtum is vanzelfsprekend.

gewenste ontwikkelingen, verenigingen

<i>wat</i>	<i>in stand houden verenigingen</i>	<i>handhaven dorpskrant</i>	<i>dorpsnieuws in de media</i>	<i>bestuurs- ondersteuning</i>	<i>samenwerking verenigingen</i>
<i>waarom</i>	-bevordert het leefklimaat van het dorp -bevordert de sociale samenhang in het dorp	-de dorpskrant fungeert vooral als informatie-kanaal -het heeft tevens een bindende functie tussen de bewoners	-vergroten van de bekendheid en het positief beïnvloeden van het imago van het dorp	-bevordering van deskundigheid van een bestuur kan gewenst zijn	-samenwerking tussen verenigingen bij raakvlakken -zo nodig kan het bestuur van het dorpsbelang behulpzaam zijn
<i>hoe</i>	-stimuleren van de samenwerking en communicatie tussen de verenigingen -stimuleren van de communicatie met het bestuur van het dorpsbelang	-afstemmen van de inhoud van de dorpskrant en de inhoud van de website	-het instellen van pr-functionaris voor informatie en communicatie betreffende het wel en wee van het dorp	-de Stichting 'Doarpswurk' biedt trainingen aan voor het besturen van verenigingen	-het bestuur van het dorpsbelang kan indien noodzakelijk als initiator optreden
<i>wanneer</i>	-doorlopend	-doorlopend	-doorlopend	-zo nodig	-zo nodig
<i>obstakels een/of acties</i>	-de beschikbaarheid van bestuurleden en kaderleden	-de afstemming tussen de krant en de website	-lijken er niet te zijn	-financiën voor het deelnemen aan cursussen	-partijen moeten er mee instemmen

toelichting verenigingen

Burgwerd kent het aanzienlijke aantal van 23 verenigingen en groepen. Gelet op het aantal inwoners van ongeveer 350 is dat een hoog aantal. Het geeft aan dat de bewoners graag met elkaar allerlei activiteiten ondernemen. Speciale belangstelling genieten het toneel, het kaatsen en het biljarten. Aan de overige activiteiten neemt een beperkter aantal mensen deel. De ijsvereniging is zeer actief in perioden van vorst.

Het afstemmen van de verschillende activiteiten kan nog worden verbeterd, evenals de interne en de externe communicatie. Bij het onderwerp *'cultuur'* werd reeds gewezen op het belang van een goed bijgehouden website voor de communicatie binnen het dorp.

Van een aantal activiteiten wordt verslag gedaan, meestal in de dorpskrant *'op 'e Hichte'*, maar over een aantal andere worden de overige bewoners helaas weinig of soms helemaal niet geïnformeerd. Wellicht kunnen deze organisaties worden gestimuleerd tot het schrijven van een kort verslag in de dorpskrant of op de website.

De dorpskrant voorziet in een behoefte aan informatie en beschrijft wetenswaardigheden aangaande het dorp. De krant loopt goed en wordt zeer gewaardeerd. Reden tot het in het stand houden van *'op 'e Hichte'*.

Voor een goed imago van het dorp en voor de bekendheid van de activiteiten in de omgeving kan worden overwogen een functionaris te benoemen voor public relations. Deze maakt geen deel uit van het bestuur van het dorpsbelang, maar werkt hiermee wel nauw samen. Deze kan ook worden ingeschakeld voor de publiciteit van de verenigingen en groepen en voor eventuele incidentele activiteiten. Besturen van verenigingen worden soms geconfronteerd met lastige onderwerpen, waarbij bestuurlijke ervaring is gewenst, maar niet altijd voorhanden is. Hierin kan worden voorzien door het volgen van een training voor bestuurders van verenigingen bij de Stichting *'Doarpswurk'*.

De samenwerking tussen de verenigingen lijkt van beperkte aard. De indruk is dat enige verbetering hier mogelijk is. De verenigingen zouden hier in eerste instantie zelf op kunnen letten.

gegevens van Burgwerd

Burgwerd ligt aan de Boalsserter Trekfeart
met een vaste oeververbinding
5 km ten Noorden van Bolsward
bij de provinciale weg N359
met een bushalte bij de Burgwerderhoek

onderdeel van de gemeente Súdwest Fryslân
met 82.000 inwoners en 69 woonkernen

aantal inwoners Burgwerd	350
aantal wooneenheden Burgwerd	122
christelijke basisschool	1
kerk protestantse gemeente	1
melkveehouderijen	13
schapenhouderijen	2
draaierij	1
garagebedrijf	1
kleine campings	2
behoudens een AED apparaat heeft Burgwerd geen voorzieningen voor gezondheidszorg geen winkels, bank of geldautomaat wel een brievenbus	

bestuur Vereniging Dorpsbelang Burgwerd

Paulus Andela, voorzitter

Edith Wierstra

Carin Mulder

Jan Sieperda

Anne Strikwerda

commissie dorpsvisie Burgwerd

Edith Wierstra, voorzitter

Carin Mulder

Jan Galama

Minne Schiphof

Bjinse van der Zwaag

Sijmen Duursma